

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Karlem Ulíkem ve věci

žalobkyně: **N. P.**
narozena X, státní příslušnice Íránské islámské republiky
bytem X
zastoupená Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s.
sídlem Kovářská 4, Praha

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 8. 2022, č. j. OAM-14/ZA-ZA11-K10-R2-2021,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 8. 2022, č. j. OAM-14/ZA-ZA11-K10-R2-2021, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Řízení o první žádosti o udělení mezinárodní ochrany

1. Žalobkyně dne 27. 1. 2019 podala žádost o udělení mezinárodní ochrany. Jako důvod jejího podání uvedla, že byla pod permanentním tlakem ze strany svého švagra, bratra svého zesnulého manžela, který je důstojníkem Pasdaránů (Íránských revolučních gard, pozn. soudu). Její syn se přihlásil k tomu, že chce změnit víru, pro což žalobkyni a její rodině začal její švagr vyhrožovat smrtí. Žalobkyně se domnívá, že její švagr stojí i za smrtí jejího manžela, který zemřel při autonehodě. V rámci poskytnutí údajů k této žádosti dne 1. 2. 2019 žalobkyně na otázku jejího náboženského přesvědčení odpověděla, že je ateistkou. Po událostech kolem jejího syna začala uvažovat o zřeknutí se islámu. Žalobkyně dle svých slov není ještě křesťankou, ale je ve fázi studia. V Íránu párkrát navštívila domácí kostely. V rámci pohovoru k žádosti dne 14. 2. 2019 žalobkyně zopakovala, že hlavním důvodem jejího odchodu z Íránu byl její švagr. Uvedla, že ji nutil k sňatku. K otázkám na víru uvedla, že ke křesťanství konvertoval její syn, což způsobilo problémy v rodině. Sama konvertovala ke křesťanství, které ji uklidňuje, a má zájem v tom pokračovat. Sama neměla problémy se státními orgány, ani nebyla nikdy oficiálně obviněna, pouze musela vysvětlovat konverzi syna ve škole.
2. Žalovaný rozhodnutím ze dne 17. 6. 2019, č. j. OAM-34/LE-LE05-K10-2019, rozhodl, že se žalobkyni mezinárodní ochrana neuděluje. Žalovaný konstatoval, že obavami o život jejího syna se zabýval v rozhodnutí o jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany, na které odkázal. Její výpověď pak označil za celkově nevěrohodnou. Mimo jiné poukázal na to, že ve správním řízení o vyhoštění žalobkyně vypovídala tak, že odešla z Íránu, protože je křesťankou a v Íránu by jí kvůli tomu hrozilo vězení a trest smrti. V řízení o udělení mezinárodní ochrany nic takového netvrdila a dokonce při poskytnutí údajů sdělila, že není křesťankou, ale ateistkou. Neuváděla nic o tom, že by měla kvůli své víře potíže, že by jí švagr kvůli tomu utiskoval či že by byla jakkoliv nucena přejít na původní víru, jak předtím proklamovala v řízení o vyhoštění. Žalobkyně svá tvrzení ve vztahu ke konverzi ke křesťanství neustále měnila. Podle žalovaného podala žádost o mezinárodní ochranu s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění.
3. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně žalobu, v níž mj. uváděla, že je křesťanského vyznání, k němuž konvertovala před svým odjezdem z Íránu. Konverze k jinému náboženství je přitom v Íránu považována za závažný trestný čin. Uvedla, že musela čelit výhrůžkám smrti a útokům ze strany švagra, který konverzi její i jejího syna považuje za urážku celé rodiny.
4. Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 19. 3. 2020, č. j. 28 Az 13/2019-99, žalobu zamítl. Ztotožnil se s žalovaným, že azylový příběh žalobkyně není možné pro rozpory a nesrovnalosti v jejích vyjádřeních označit ve svém souhrnu za věrohodný a konzistentní. Nevěrohodnost tvrzení žalobkyně ve svém důsledku zpochybňuje i odůvodněnost jí tvrzených obav. Krajský soud upozornil, že rozhodnutí žalovaného není postaveno na tom, že by obecně považoval zemi původu žalobkyně v otázce pronásledování odrodilců od jediné státní víry za bezpečnou zemi, ale na závěru o nevěrohodnosti azylového příběhu žalobkyně.

5. Kasační stížnost žalobkyně proti tomuto rozsudku Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) odmítl pro nepřijatelnost usnesením ze dne 11. 6. 2020, č. j. 6 Azs 75/2020-23.

Řízení o druhé žádosti o udělení mezinárodní ochrany

6. Žalobkyně dne 7. 1. 2021 podala druhou žádost o udělení mezinárodní ochrany.
7. V rámci poskytnutí údajů k žádosti dne 18. 1. 2021 uvedla jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu, že největším problémem pro ni byla změna náboženství, neboť pro učitele je změna náboženství nepřijatelná. S křesťanstvím byla seznámena asi před osmi až devíti lety, poslední dva až tři roky se o něj hodně zajímala. Pokřtěna zatím nebyla. Na dotaz, zda tyto skutečnosti uváděla v rámci řízení o své předchozí žádosti, žalobkyně odpověděla, že se na policii zmínila o náboženských problémech a o tom, že se zajímala o křesťanství. Tehdy také při pohovoru zmínila své politické a náboženské problémy. Řekla, že není muslimka, ale ani křesťanka, protože ještě neprošla křtem. Pokřtěná by být chtěla, připravuje se na to. Čte si bibli, s čímž jí pomáhá její známá, která ovládá perštinu. Dále odpověděla, že v předchozím řízení též mluvila o strachu ze svého švagra, který vyvíjel tlak na ni a jejího syna.
8. Dne 12. 4. 2021 žalobkyně doručila žalované přípis, v němž upozornila na dle svých slov nové skutečnosti, respektive nové důkazy, které neměla možnost uvést v předchozím řízení a které tedy nebyly bez jejího zavinění předmětem zkoumání v předchozím pravomocně ukončeném řízení.
9. Prvním předloženým důkazem bylo potvrzení Sboru Jednoty bratrské v Mladé Boleslavi ze dne 21. 12. 2020. V něm správce sboru, Ing. Jaroslav Zajíček, sděluje, že žalobkyně od července 2020 pravidelně navštěvuje jejich bohoslužby a aktivně se zapojuje do dění v církvi. Pomáhala na dvou letních táborech a každotýdenními lekcemi s persky hovořící ženou se připravuje na křest. Přes určité jazykové problémy se žalobkyně začlenila do jejich společenství a je v něm oblíbená.
10. K tomuto potvrzení žalobkyně v přípise uvedla, že tento důkaz prokazuje věrohodnost tvrzení žalobkyně o její konverzi i to, že nadále praktikuje křesťanství a zapojuje se do křesťanské komunity v Mladé Boleslavi. Pronásledování z důvodu konverze ke křesťanství ze strany strýce a íránského státního aparátu je přitom důvodem jejich obav z návratu do země původu.
11. Druhým předloženým důkazem bylo rozhodnutí britského soudu ze dne 24. 5. 2018 ve věci dcery žalobkyně, které má potvrzovat, že její švagr dlouhodobě utlačoval všechny členy rodiny. Žalobkyně poukázala na to, že britské soudy shledaly výroky dcery ohledně utlačování ze strany strýce věrohodnými, což svědčí též ve prospěch žalobkyně.
12. Žalovaný opatřil do spisu zprávy k zemi původu, konkrétně část *Všeobecné úřední zprávy o Íránu* vypracované Ministerstvem zahraničních věcí Nizozemska ze dne 1. 2. 2021 a zprávu Ministerstva vnitra ČR *Bezpečnostní a politická situace v zemi* ze dne 1. 4. 2021.
13. Žalovaný rozhodnutím ze dne 28. 7. 2021, č. j. OAM-14/ZA-ZA11-K10-2021, označil opakovanou žádost žalobkyně za nepřijatelnou podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále „zákon o azylu“), a řízení o udělení mezinárodní ochrany zastavil podle § 25 písm. i) zákona o azylu.

14. Ve vztahu k rozhodnutí britského soudu žalovaný konstatoval, že se nejednalo o novou skutečnost nebo zjištění, které by nebylo bez zavinění žalobkyně předmětem zkoumání v předchozím pravomocně skončeném řízení. Rozhodnutí britského soudu bylo vydáno 25. 5. 2018, žalobkyně tedy měla možnost jej předložit v předchozím správním řízení vedeném v roce 2019. Žalobkyně sama při pohovoru dne 14. 2. 2019 uvedla, že její dceři byl přiznán status uprchlíka, tudíž o rozhodnutí evidentně věděla. Nadto se rozsudek netýká individuální situace žalobkyně. K předloženému potvrzení sboru Jednoty bratrské žalovaný uvedl, že *„ani v tomto případě neshledává, že by se jednalo o novou skutečnosti nebo nové zjištění ve smyslu § 11a zákona o azylu. Skutečnosti uvedené v těchto materiálech bezprostředně souvisí se skutečnostmi, které správní orgán již posoudil v rámci svého předešlého rozhodnutí (...) ze dne 17. 6. 2019, přičemž skutkové okolnosti týkající se tvrzené konverze ke křesťanství byly ve shodě s názorem správního orgánu vyhodnoceny jak Krajským soudem v Hradci Králové (konkrétně v bodě 39), tak následně i Nejvyšším správním soudem v Brně (jmenovitě v bodě 14 usnesení) jako nevěrohodné a nekonzistentní, přičemž NSS v dané věci dospěl k závěru, že se správní orgán obsáhle vypořádal s tím, proč není azylově relevantní tvrzení žadatelky o křesťanské víře ani údajná obava z pronásledování jejího švagra (bod 10).“*
15. K návrhu na provedení pohovoru s žalobkyní žalovaný v odůvodnění uvedl, že již v předchozím řízení byla prokázána její celková nevěrohodnost. Bylo by tak bezúčelné dávat žalobkyni několikátou možnost, aby znovu reprodukovala svůj azylový příběh, když žalovaný evidentně již všemi informacemi disponuje a prokázal její celkovou nevěrohodnost. Žalobkyně neuvedla žádnou novou skutečnost, která by odůvodňovala opětovné vedení správního řízení a opětovné hodnocení důvodů odchodu žalobkyně z vlasti a jejích obav z návratu. Žalobkyně podle žalovaného uvedla v případě první i druhé žádosti naprosto stejné motivy svého odchodu z vlasti a neochoty se do Íránu vrátit. Žalovaný dále na podkladě zprávy Ministerstva vnitra ze dne 1. 4. 2021 konstatoval, že od ukončení předchozího řízení nedošlo k žádné změně v zemi původu, která by mohla představovat novou skutečnost ve smyslu § 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, jež by svědčila o hrozbě pronásledování či vážné újmy. Zprávu Ministerstva zahraničních věcí Nizozemska žalovaný nezohlednil, neboť azylový příběh žalobkyně je nevěrohodný, není tak nutné ani možné provádět jakoukoliv komparaci. Žalovaný uzavřel, že shledal druhou žádost žalobkyně nepřipustnou dle § 11a odst. 1, potažmo § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, a proto řízení o ní zastavil podle § 25 písm. i) zákona o azylu.
16. Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 28. 2. 2022, č. j. 57 Az 16/2021-34, rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 7. 2021 zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Žalovanému vytkl, že není zřejmé, jak zhodnotil předložené potvrzení Sboru Jednoty bratrské v Mladé Boleslavi ze dne 21. 12. 2020, jaké skutečnosti z něj žalovaný zjistil a jak je hodnotil ve vztahu k otázce přípustnosti opakované žádosti žalobkyně o mezinárodní ochranu.
17. Po vrácení věci žalovaný založil do správního spisu další zprávy k zemi původu a rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 6. 6. 2022, č. j. 57 Az 17/2021-68, kterým byla zamítnuta žaloba syna žalobkyně proti rozhodnutí o zastavení řízení o jeho druhé žádosti o udělení mezinárodní ochrany.
18. Dne 8. 8. 2022 se k podkladům vyjádřila žalobkyně. Ve vyjádření zdůraznila, že je konvertitkou ke křesťanství, účastní se náboženských setkání, a má oprávněné obavy z pronásledování z náboženských důvodů v zemi původu. K vyjádření připojila další

potvrzení Sboru Jednoty bratrské v Mladé Boleslavi ze dne 3. 8. 2022, v němž se uvádí, že se od července 2020 pravidelně účastní sborového života a stala se jeho pevnou součástí. Dne 11. 8. 2022 žalobkyně doručila žalovanému originály potvrzení Sboru Jednoty bratrské o zapojení do církve ze dne 3. 8. 2022 a ze dne 21. 12. 2020 a dále vyjádření kazatele Církve bratrské ze dne 10. 3. 2020.

Napadené rozhodnutí

19. Shora uvedeným rozhodnutím ze dne 17. 8. 2022 (dále „napadené rozhodnutí“) žalovaný znovu označil druhou žádost žalobkyně za nepřípustnou podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu a řízení o ní zastavil podle § 25 písm. i) zákona o azylu.
20. K předloženému rozhodnutí britského soudu ve věci dcery žalobkyně žalovaný zopakoval, že se nejednalo o novou skutečnost nebo zjištění, které by nebylo bez zavinění žalobkyně předmětem zkoumání v předchozím pravomocně skončeném řízení.
21. K potvrzením Sboru Jednoty bratrské ze dne 21. 12. 2020 a 3. 8. 2022 žalovaný uvedl, že ta taktéž nepředstavují nové skutečnosti či zjištění ve smyslu § 11a zákona o azylu. Skutečnosti uvedené v těchto dokumentech bezprostředně souvisí se skutečnostmi, které byly posouzeny již v rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 6. 2019 a ve shodě s Krajským soudem v Hradci Králové a NSS byly označeny jako nevěrohodné.
22. Příběh žalobkyně o konverzi *sur place* v České republice žalovaný označil za účelový a vyfabulovaný, které nelze hodnotit jako novou skutečnost ve smyslu § 11a zákona o azylu. Žalovaný připustil, že předložená potvrzení dokládají, že žalobkyně pravidelně navštěvuje bohoslužby, že se aktivně zapojuje do dění v Církvi bratrské a že se připravuje na křest, nicméně tyto skutečnosti nejsou podle žalovaného způsobilé prokázat autenticitu žalobkynina náboženského přesvědčení. Všechny zmiňované aktivity lze totiž činit účelově, a předstírat tak zápal pro víru, jak dokládají zprávy založené do správního spisu. Podle žalovaného nelze uplatnit princip v pochybnostech ve prospěch žalobkyně, protože žalobkyni nelze považovat za věrohodnou, jak potvrdil též NSS. Její konverzi tak lze označit za předstíranou. Žalobkyně se snaží navodit zdání, že konvertovala až v České republice, a proto jde o novou skutečnost; tento vyfabulovaný předpoklad však žalovaný není ochoten akceptovat, neboť z její dřívější výpovědi i výpovědi jejího syna vyplývalo, že žalobkyně již z Íránu měla přijet jako konvertovaná a pronásledovaná křesťanka. Dne 26. 1. 2019 žalobkyně vypověděla, že z Íránu odešla, protože je křesťanka, protože měla v zemi původu velké problémy. Dne 1. 2. 2019 přitom žalobkyně uvedla, že je ateistkou a křesťankou zatím není. Dne 14. 2. 2019 zase vypověděla, že o své konverzi ke křesťanství v Íránu nikomu neřekla, že byla opatrná. Ve vyjádření k podkladům dne 8. 8. 2022 pak žalobkyně zase tvrdila, že její konverze ke křesťanství byla švagrovi známa. Sama žalobkyně se ve svých rozporuplných tvrzeních ztrácí. Podle žalovaného by bylo možné tvrzenou konverzi vyhodnotit jako novou skutečnost, pokud by správní spis obsahoval konzistentní skutkové okolnosti vycházející z věrohodných výpovědí žalobkyně. V dané situaci však nelze předložené dokumenty považovat za prokazující konverzi žalobkyně. Ta je podle žalovaného předstíraná.
23. Zapojení žalobkyně do církevního dění v ČR nelze považovat za novou skutečnost ve smyslu § 11a zákona o azylu, neboť právě konverze žalobkyně byla předmětem předchozího pravomocně skončeného řízení o její žádosti. Dále žalovaný zmínil zprávu britské Home

Office, podle které íránské státní orgány jeví malý zájem o stíhání neúspěšných žadatelů o azyl za jejich aktivity mimo území Íránu. Není důvod ani předpokládat, že by tamní úřady něco věděly o aktivitách žalobkyně v rámci křesťanské denominace v Mladé Boleslavi.

24. Žalovaný dále z „procesní opatrnosti“ konstatoval, že i kdyby se žalobkyně nacházela v procesu konverze, nebyly by její obavy z pronásledování důvodné. Žalobkyně v rámci církve nezastává žádnou funkci. Zprávy o zemi původu přitom konstatují, že pouhá konverze ke křesťanství není důvodem ke vzniku reálného rizika perzekuce.
25. K vyjádření kazatele Církve bratrské ze dne 10. 3. 2020 žalovaný upozornil, že to bylo již předloženo v rámci soudního řízení vedeného u Krajského soudu v Hradci Králové, přičemž dle tamního soudu tato listina nemohla na jeho závěrech o nevěrohodnosti žalobkyně nic změnit. Dále žalovaný zdůvodnil, proč nepřistoupil k provedení pohovoru s žalobkyní.
26. Závěrem žalovaný konstatoval, že žalobkyně uvedla v obou řízeních naprosto stejné motivy svého odchodu z vlasti a neochoty se do Íránu vrátit. Celkově nevěrohodný azylový příběh a vyfabulovaná verze o *sur place* konverzi nemohou svědčit o tom, že žalobkyně by mohla být vystavena pronásledování či že by jí hrozila vážná újma. Žalovaný také konstatoval, že v zemi původu nedošlo k žádné změně, která by mohla představovat novou skutečnost ve smyslu § 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu.

Shrnutí žaloby

27. Žalobkyně podala proti napadenému rozhodnutí žalobu podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“).
28. V ní uvedla, že v roce 2019 utekla z Íránu do Turecka, neboť z rodiny zůstala v Íránu již sama a bratr jejího zemřelého manžela ji nutil ke sňatku. Zároveň pronásledoval jejího syna kvůli tomu, že konvertoval ke křesťanství, a její dceru nutil ke sňatku se svým známým. Dcera z tohoto důvodu obdržela ve Velké Británii azyl. Žalobkyně je konvertovanou křesťankou a i z tohoto důvodu se obává návratu do země původu.
29. Žalobkyně připustila, že se žalovaný v návaznosti na závěry prvního rozsudku Krajského soudu v Praze již zabýval předloženými listinami. Vyvodil z nich však závěry, které jsou v rozporu s nimi i s informacemi o zemi původu.
30. Žalobkyně zdůraznila, že je upřímně věřící křesťankou, svou víru praktikuje a probíhá u ní proces konverze. Pokřtěna ale zatím nebyla. Všechny tyto okolnosti žalovaný shodil jednoduchým vyjádřením o účelové aktivitě. Žalobkyně podotýká, že předložila oficiální potvrzení náboženské organizace. Těžko mohla jinak svoji konverzi prokázat.
31. Žalovaný odkazoval na rozpory v dřívějších výpovědích žalobkyně, které se týkaly času konverze a zprávy o účelových konverzích Íránců v Evropě. O nic jiného svoji koncepci nedůvěryhodnosti žalobkyně neopřel. Specifikem azylového řízení je přitom v případě pochybností postup ve prospěch žadatele (viz např. rozsudek NSS ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003-89).
32. Předložené důkazy měly být připuštěny jako důkazy splňující požadavky § 11a odst. 1 písm. a) a b) zákona o azylu. Její žádost měla být posouzena jako přípustná. V prvním řízení žalovaný označil tvrzení žalobkyně za nedůvěryhodná a implicitně vycházel z toho, že

křesťankou není. Nyní žalobkyně předkládá důkazy, že je konvertitkou ke křesťanství. Dle čl. 33 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále „procedurální směrnice“) lze žádost odmítnout pouze v případě, kdy žadatel neuvede žádné nové skutečnosti týkající se posouzení důvodů pro udělení mezinárodní ochrany. Předloženými důkazy žalobkyně tyto skutečnosti doložila. Proto je vyhodnocení její žádosti jako nepřipustné v rozporu se zákonem. Zdůraznila přitom, že konvertité v Íránu bývají odsuzováni za politické zločiny, za které hrozí i trest smrti.

Vyjádření žalovaného

33. Žalovaný nejprve podotkl, že žaloba byla podána předčasně, protože z důvodu administrativního pochybení žalovaného nebyla o předání rozhodnutí vyrozuměna zástupkyně žalobkyně. Předčasnost žaloby je důvodem pro její odmítnutí.
34. K věci samé žalovaný zdůraznil, že meritornímu posouzení situace žalobkyně byl věnován dostatečný prostor v rámci řízení o její první žádosti. Závěry žalovaného tam učiněné obstály i v soudním přezkumu. Žalovaný současně respektoval závěry rozsudku Krajského soudu v Praze, kterým bylo zrušeno předchozí rozhodnutí žalovaného o druhé žádosti žalobkyně. Následně zrekapituloval odůvodnění napadeného rozhodnutí.

Replika žalobkyně

35. Žalobkyně v replice uvedla, že ze země původu utíkala jako nemuslimka, která se zajímala o křesťanství. Právě obavy z pronásledování z důvodu konverze, resp. upuštění od islámu, byly, vedle obav ze švagra, důvodem pro její úprk. V současné době je aktivní členkou křesťanského společenství. Protože se ve věci objevily nové skutečnosti a zjištění, nelze její žádost označit za nepřipustnou. Je nutno, aby žalovaný posoudil, co by jí v případě návratu do země původu hrozilo.
36. Žalobkyně poukazuje i na nové skutečnosti, které se objevily po podání žaloby. Konkrétně došlo ke zhoršení bezpečnostní situace v zemi původu a k protivládním demonstracím po smrti 22leté Mahsy Amini, která zemřela v září 2022 po zadržení náboženskou policií z důvodu nenošení hidžábu. Jedná se o tak významnou skutečnost, že je k ní nutné přihlédnout i v soudním řízení (viz rozsudek NSS ze dne 10. 3. 2022, č. j. 10 Azs 537/2021-31, a rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 6. 3. 2012, čj. 3 Azs 6/2011-96).
37. Dne 29. 8. 2023 žalobkyně soudu doložila křestní list, podle něhož měla být pokřtěna 19. 6. 2023 v Mladé Boleslavi.

Posouzení soudem

38. Soud ověřil, že žaloba byla podána osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené.
39. Soud neshledal důvod pro odmítnutí žaloby pro její předčasnost, jak navrhoval žalovaný. Ten předčasnost žaloby dovozoval z toho, že žaloba byla podána 29. 9. 2022, ale napadené rozhodnutí byla řádně doručeno až 18. 10. 2022. Žalobkyně tvrdila, že jí i její (původně opomenuté) zástupkyni bylo napadené rozhodnutí doručeno 21. 9. 2022. Dokazování za účelem zjištění, zda k doručení došlo 21. 9. 2022 či až 18. 10. 2022, však není nutné vést. I

pokud by totiž platila verze žalovaného o doručení napadeného rozhodnutí až po podání žaloby, nejednalo by se o důvod pro její odmítnutí. Podání žaloby v době, kdy ještě nebylo napadené rozhodnutí řádně doručeno, je nedostatek řízení, který lze odstranit právě dodatečným doručením napadeného rozhodnutí, k čemuž v této věci došlo; nikoliv důvodem pro odmítnutí žaloby pro předčasnost podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. (viz již rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 12. 10. 2004, č. j. 2 As 27/2004-78).

40. Soud proto přistoupil k posouzení důvodnosti žaloby.

41. Podle § 2 odst. 1 písm. f) zákona o azylu se opakovanou žádostí o udělení mezinárodní ochrany rozumí žádost o udělení mezinárodní ochrany podaná toutéž osobou před nabytím právní moci rozhodnutí Ministerstva vnitra ve věci mezinárodní ochrany nebo kdykoli po nabytí právní moci rozhodnutí Ministerstva vnitra ve věci mezinárodní ochrany.

42. Podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná, podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřipustnou podle § 11a odst. 1.

43. Podle § 11a odst. 1 zákona o azylu podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které

- a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a
- b) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.

44. Ze znění § 10a odst. 1 písm. e) ve spojení s § 11a odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že novou skutečností je pouze taková skutečnost, kterou žalobce nemohl bez své viny uvést v řízení o předchozí žádosti, tedy skutečnost, která v té době vůbec neexistovala nebo o které žadatel objektivně bez své viny nevěděl. Tato skutečnost pak musí nasvědčovat tomu, že žadateli hrozí pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo vážná újma podle § 14a zákona o azylu. Z rozsudku NSS ze dne 14. 8. 2014, č. j. 9 Azs 171/2014-31, plyne, že „aby mohla být nová skutečnost podkladem pro řízení o mezinárodní ochraně, musí mít z hlediska udělení mezinárodní ochrany určitou relevanci. Teprve v tom případě je nová skutečnost způsobilým podkladem pro nové řízení.“. Obdobně NSS (i s přihlédnutím k procedurální směrnici) konstatoval, že za nové skutečnosti nebo zjištění je nutno považovat nikoli jakékoli nové skutečnosti nebo zjištění, ale pouze takové, které by *prima facie* mohly mít dopad do hmotněprávního postavení žadatele (viz rozsudek NSS ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65, či usnesení NSS ze dne 4. 10. 2018, č. j. 5 Azs 181/2018-45).

45. V rozsudku ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65, NSS uvedl: „*Institut opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neslouží k upřesňování či skutkovému doplňování předchozí žádosti. Jeho hlavním smyslem a účelem je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího řízení. Zpravidla se přitom může jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času a jako takové lze připomenout zejména změnu situace v zemi původu nebo změnu poměrů ve vztahu k osobě žadatele*“. Dále konstatoval, že zákonné podmínky věcného projednání opakované žádosti „*mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu nové*

žádosti, jež může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí“.

46. Dle rozsudku rozšířeného senátu NSS ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011-96, je správní orgán povinen v odůvodnění rozhodnutí o zastavení řízení pro nepřipustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvést odůvodněný závěr o tom, že „1) žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, resp. 2) pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, pak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti, a 3) že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany.“.
47. Soudní přezkum rozhodnutí o zastavení řízení opírající se o nepřipustnost opakované žádosti podle § 11a odst. 1 zákona o azylu se tak soustředí na otázku, zda byly splněny podmínky dle tohoto ustanovení k posouzení žádosti jako nepřipustné. Soud neposuzuje, zda žadatel splňuje či nesplňuje podmínky pro udělení azylu či doplňkové ochrany (viz např. usnesení NSS ze dne 27. 11. 2020, č. j. 5 Azs 110/2020-38, odst. 16).
48. V nyní posuzované věci má dle soudu věcné posouzení druhé, tedy opakované žádosti žalobkyně, své opodstatnění, resp. slovy shora citované judikaturu určitou přidanou hodnotu.
49. V rámci prvního řízení, v němž žalovaný vydal dne 17. 6. 2019 rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany, se žalovaný věnoval tvrzením žalobkyně ohledně konverze či příklonu ke křesťanství v Íránu, kvůli nimž měla dle některých svých vyjádření v zemi původu potíže. Dále měla mít v zemi původu i potíže v souvislosti s konverzí svého syna ke křesťanství a její švagr jí měl nutit ke sňatku. Žalovaný shledal v tvrzeních žalobkyně ohledně tehdy uváděných důvodů, pro které měla opustit zemi původu, řadu rozporů, a proto její azylový příběh vyhodnotil za nevěrohodný. S tímto posouzením se ztotožnil Krajský soud v Hradci Králové v rozsudku ze dne 19. 3. 2020 i NSS v usnesení ze dne 11. 6. 2020.
50. V tomto rozsahu tedy skutečně není důvod k tomu, aby se žalovaný v řízení znovu věcně zabýval tvrzeními žalobkyně v rámci řízení o její druhé žádosti. Ostatně nově předložené listiny Církve bratrské se netýkají okolností a důvodů, pro které žalobkyně opustila Írán.
51. Není však pravdou, že by žalobkyně v rámci řízení o její druhé žádosti neuváděla a nedokládala žádné nové skutečnosti, které by nemohly být azylově relevantní.
52. V rámci řízení o její druhé žádosti totiž žalobkyně nově tvrdí, že v České republice praktikuje křesťanství v rámci komunity Jednoty bratrské v Mladé Boleslavi a připravuje se na křest. K tomu doložila potvrzení Sboru Jednoty bratrské v Mladé Boleslavi ze dne 21. 12. 2020. V něm správce sboru, Ing. Jaroslav Zajíček, sděluje, že žalobkyně od července 2020 pravidelně navštěvuje jejich bohoslužby a aktivně se zapojuje do dění v církvi. Pomáhala na dvou letních táborech a každotýdenními lekcemi s persky hovořící ženou se připravuje na křest. Přes určité jazykové problémy žalobkyně zapadla do jejich společenství a je v něm oblíbená. Ještě v průběhu správního řízení pak předložila žalovanému další, obdobné potvrzení Sboru Jednoty bratrské v Mladé Boleslavi ze dne 3. 8. 2022, v němž se uvádí, že se pravidelně účastní sborového života, a to od července 2020, a stala se jeho pevnou součástí.

53. Zapojení žalobkyně do církve v rámci České republiky a její konverze ke křesťanství zde nebyla důvodem, pro který žalobkyně žádala o mezinárodní ochranu v rámci řízení o její první žádosti a nebyla věcně posuzována jakožto potenciální důvod pro udělení azylu či doplňkové ochrany. V rámci řízení o její druhé žádosti šlo tedy o nově tvrzenou a listinami podkládanou skutečnost, která nebyla předmětem posouzení žalovaného v jeho rozhodnutí o první žádosti ze dne 17. 6. 2019 (ani navazujícího soudního přezkumu).
54. Současně mělo k pravidelnému zapojení do církve Jednoty bratrské dle předložených listin z prosince 2020 a ze srpna 2022 docházet od července 2020, nelze tedy ve smyslu § 11a odst. 1 písm. a) zákona o azylu žalobkyni klást za vinu, že tyto skutečnosti neuváděla a nedokládala již v rámci prvního řízení. Ke dni vydání napadeného rozhodnutí se tak měla účastnit bohoslužeb a aktivně angažovat v církvi Jednoty bratrské po dobu delší než 2 roky. Tyto skutečnosti a jejich dopady na postavení žalobkyně z hlediska mezinárodní ochrany měly být věcně posouzeny z hlediska jednotlivých forem mezinárodní ochrany, neboť šlo o nové skutečnosti, opřené o listinné důkazy, které žalobkyně nemohla uplatnit ve své předchozí žádosti.
55. Současně šlo nepochybně o skutečnosti, které mohou mít relevantní dopad na posouzení důvodů pro udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Konverze ke křesťanství může být relevantním důvodem pro obavy z pronásledování v Íránu z důvodu náboženství ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Na tom nic nemění skutečnost, že k ní mělo dojít až na území ČR (viz např. usnesení NSS ze dne 17. 7. 2019, č. j. 1 Azs 102/2019-32, odst. 16–17; srov. také rozsudek NSS ze dne 10. 2. 2023, č. j. 5 Azs 208/2022-52, kterým bylo zrušeno rozhodnutí žalovaného o zastavení řízení o druhé žádosti o mezinárodní ochranu žalobkynina syna).
56. Soud tak uzavírá, že tvrzená konverze žalobkyně ke křesťanství na území České republiky, podložená listinami popisujícími relativně dlouhodobé zapojení žalobkyně do Církve bratrské po skončení řízení o její první žádosti, je azylově relevantním důvodem, který současně nebyl bez zavinění žalobkyně předmětem věcného posouzení v řízení o první žádosti. Byly tak splněny zákonné podmínky pro připuštění druhé žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany k věcnému přezkumu stanovené v § 11a odst. 1 zákona o azylu. Ministerstvo mělo postupovat podle § 11a odst. 2 zákona o azylu, tedy rozhodnout o udělení nebo neudělení mezinárodní ochrany.
57. Podrobné posouzení toho, zda žalobkyně splňuje či nesplňuje podmínky pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany z tohoto nově předestřené důvodu, má své místo až v rámci věcného posouzení, k němuž měla být žádost žalobkyně připuštěna. Posouzení přípustnosti by se mělo soustředit na ověření existence nových zjištění či skutečností splňujících požadavky § 11a zákona o azylu. Jednotlivé fáze posuzování opakovaných žádostí není na místě směšovat dohromady (srov. rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 10. 6. 2021 ve věci *LH proti Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie*, C-921/19, odst. 50 a 51). Žalovaný a i správní soud při přezkumu rozhodnutí žalovaného o zastavení řízení z důvodu nepřipustnosti žádosti mají tedy zkoumat pouze to, zda byly splněny zákonné podmínky pro tento procesní postup, nikoli to, zda žadatel splňuje podmínky pro udělení azylu či doplňkové ochrany (viz § 10a odst. 2 zákona o azylu).
58. To samozřejmě neznamená, že každý nově předložený důkaz zakládá přípustnost opakované žádosti a že se je třeba s ním vypořádat až při meritorním posouzení opakované žádosti.

Takový výklad by zjevně nekonvenoval smyslu předmětné právní úpravy, kterým je mj. předcházení účelovému podávání a zbytečnému opakovanému posuzování stejných žádostí. Pokud by tedy bylo ve správním řízení například jednoznačně a bez nutnosti podrobného zkoumání zjištěno, že předložená potvrzení Církve bratrské jsou padělky, logicky by o ně nebylo možné opírat přípustnost žádosti. Žalovaný však – svými slovy – „akceptoval“ skutečnosti uvedené v těchto potvrzeních (str. 4 napadeného rozhodnutí), a tedy z nich zjistil, že žalobkyně se v České republice více než 2 roky aktivně účastní církevního dění, chodí na bohoslužby, pomáhala na dětských táborech Církve bratrské a připravuje se na křest. Tím tedy zjistil nové skutečnosti, svědčící o zapojení žalobkyně do náboženského života příslušné komunity, což má relevanci pro posouzení tvrzené náboženské konverze (viz např. usnesení NSS ze dne 24. 2. 2022, č. j. 2 Azs 234/2021-39, odst. 15, a tam citovanou judikaturu). Závěr o nepřipustnosti žádosti pak žalovaný fakticky nezaložil na přesvědčivém výkladu § 11a odst. 1 zákona o azylu, ale spíše na paušalizujícím tvrzení o „celkové nevěrohodnosti“ žalobkyně, což postavil na určitých rozporech v jejích tvrzeních z řízení o její první žádosti (k tomu však srov. shora citovaný rozsudek NSS ze dne 10. 2. 2023 ve věci syna žalobkyně, odst. 52). Skutečnost, že některá tvrzení žalobkyně uplatněná v předchozích řízeních byla žalovaným i správními soudy vyhodnocena jako vzájemně rozporná, nelze podle soudu přehlížet ani v tomto řízení. Současně to ale žalobkyni automaticky nediskvalifikuje z věcného a řádného posouzení nově předložených (a podložených) skutečností, jak fakticky napadené rozhodnutí vyznívá. Jinými slovy, jen z této skutečnosti (bez zohlednění dalších okolností) nelze dovodit, že příklon žalobkyně ke křesťanství na území České republiky je předstíraný. Soud zdůrazňuje, že ve věcech mezinárodní ochrany jde často, a to i v tomto případě, o tvrzení vážných a již nenapravitelných následků v případě návratu do země původu. Tím spíše je na místě, aby jejich vyhodnocení ze strany žalovaného bylo co nejdůkladnější (srov. rozsudky Evropského soudu pro lidská práva ze dne 2. 10. 2012 ve věci *Singh a další proti Belgii*, č. 33210/11, odst. 103, a ze dne 19. 1. 2016 ve věci *M. D. a M. A. proti Belgii*, č. 58689/12, odst. 66).

59. Soud podotýká, že si je vědom problematičnosti hodnocení věrohodnosti konverze k jinému náboženství. Nejde však o nijak novou, neřešenou otázku. Existuje řada rozhodnutí NSS, která poskytují poměrně podrobný návod pro žalovaného, na jaké okolnosti se má při tomto hodnocení zaměřit (viz např. rozsudky NSS ze dne 29. 5. 2014, č. j. 5 Azs 2/2013-26, č. 3085/2014 Sb. NSS, ze dne 25. 6. 2015, č. j. 4 Azs 71/2015-54, č. 3279/2015 Sb. NSS).
60. Závěrem soud upozorňuje na již citovaný rozsudek NSS ze dne 10. 2. 2023, č. j. 5 Azs 208/2022-52, kterým byl zrušen žalovaným odkazovaný rozsudek zdejšího soudu ze dne 6. 6. 2022, č. j. 57 Az 17/2021-68, stejně jako rozhodnutí žalovaného o zastavení řízení o druhé žádosti syna žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany. Závěry tohoto rozsudku NSS jsou nepochybně relevantní i pro posouzení druhé žádosti žalobkyně žalovaným v dalším řízení, neboť se vztahují k některým totožným či velmi obdobným okolnostem (požadavky na kvalitu použitých zpráv o zemi původu, hodnocení rozhodnutí britského soudu ve věci dcery žalobkyně z hlediska § 11a zákona o azylu a další).
61. Žalovaný v dalším řízení zohlední též křestní list ze dne 19. 6. 2023, který žalobkyně doložila v průběhu soudního řízení. Při hodnocení situace náboženských konvertitů v Íránu žalovaný neopomene zohlednit aktuální vývoj v zemi (například dopady protestů v letech 2022–2023 po smrti Mahsy Amini).

Závěr a náklady řízení

62. Krajský soud tak uzavírá, že závěr žalovaného o nesplnění podmínek přípustnosti druhé žádosti žalobkyně dle § 11a odst. 1 zákona o azylu je nesprávný. Proto napadené rozhodnutí zrušil podle § 78 odst. 1 s. ř. s. a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Právním názorem soudu vysloveným v tomto rozsudku je žalovaný vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
63. O nákladech řízení účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný neměl ve věci úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšné žalobkyni soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť žádné nedoložila ani takové náklady neplynou z obsahu spisu. Zástupkyni žalobkyně odměna za zastupování nenáleží, protože není advokátkou ani neposkytuje specializované právní poradenství podle zvláštních zákonů ve smyslu § 35 odst. 2 s. ř. s. (srov. rozsudek NSS ze dne 15. 9. 2008, č. j. 4 Azs 51/2008-79).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 11. ledna 2024

Karel Ulík, v. r.
samosoudce